

T.B.M.M.
DEMOKRATİK TOPLUM PARTİSİ
Grup Başkanlığı

DTP

Sayı: 658
Tarih: 19.06.2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Hamit GEYLANI
Hakkari Milletvekili

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İşleri
Adet	22
Haziran 2009	2/477
Gün Sek.	
Başkan	

GENEL GEREKÇE

Yeni Türk Ceza Kanunu'nun 220. ve 314. maddesi ile Terörle Mücadele Kanunu'nun 7. maddesi, adalet duygusunu sarsacak derecede haksızlıklar yaratmaktadır. Yargı organların bu maddeleri yorumlama biçimiyle uygulamada sıradan bir mitinge veya yürüyüşe katılmış olmak veya örgüt lehine bir slogan atmak dahi artık örgüt üyeliği olarak değerlendirilmekte ve cezalandırılmaktadır. Bu maddelerin uygulamasında; bir yürüyüşe katılıp slogan atan bir çocuk veya yetişkin, silahlı bir örgütün militan kadrosunda olan bir üyesinden daha fazla ceza alabilmektedir.

Son dönemlerde toplumun vicdanını yaralayan buna benzer çok sayıda yargı kararlarına tanık olunmaktadır. Yüzlerce çocuk hakkında gösterilere katıldıkları ve polise taş attıkları gerekçesiyle çeşitli mahkemelerde davalar açılmış ve tutuklanmışlardır. Polise taş attığı iddia edilen çocuklar için talep edilen cezalar, kasten adam öldürme suçunun karşılığı olan cezaya neredeyse eşit düşmektedir.

Tasarı haline getirildiği günden bu yana düşünce ve ifade özgürlüğüne getirdiği kısıtlama ve yasaklarla gündemden düşmeyen 5237 Sayılı TCK'nın 314 ve 220. maddeleri örgüt kurma suçlarını düzenlemektedir.

Bu maddeler, yasadışı örgüt kurma, kurulan örgütlere üye olma, bu örgütlere yardım etme, örgütlerin propagandasını yapma gibi suçlar, cezai yaptırıma bağlamaktadır.

Ancak aynı hükümler arasında "örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyenlerin de örgüt üyesi gibi cezalandırılacağına" dair bir düzenleme de yer alıyor (TCK: 220/6). Öte yandan yeni TCK sistemi, ceza hukukunun bir kavramı olan "gerçek içtima" esaslarını benimsiyor ve failin tek bir eylemi ile ceza kanunun farklı hükümlerinin ihlal edilmesi durumunda, sanığın her bir suçtan ayrı ayrı cezalandırılacağını öngörüyor.

28 Mart 2006 tarihinde Diyarbakır'da yapılan cenaze törenlerinde meydana gelen ve ardından çevre illere de sirayet ederek birkaç gün süren gösterilerle ilgili Yargıtay Ceza Genel Kurulu (CGK), TCK'nın yukarıda anılan hükmüyle ilgili ceza hukukunun yorum ilkelerini hayli zorlayan bir karara imza attı.

CGK'nın 2007/9-282 Esas ve 2008/44 karar sayılı kararında sonuç olarak şu görüşe yer verilmiştir: "... Örgütün genel çağrısı, örgüte ait yayın organlarının yayınları ve çağrıları ile somutlaşmış olup bu çağrılar belirli bir kişiye yapılmış olmasına gerek bulunmuyor.

Örgütün bilgisi ve istemi doğrultusunda gerçekleştirilen bu eylemlerin örgüt adına gerçekleştirildiği sabittir. Örgüt adına gerçekleştirilen bu eylemlere katılan sanığın eylemi, diğer suçların yanında 5237 sayılı TCK'nın 314/3 ve 220/6 maddeleri yollamasıyla 314/2 maddesine de aykırılık oluşturur..."

Buna göre bir gösteri yürüyüşüne katılarak örgüt lehine slogan atan biri, üç suçtan ayrı ayrı yargılanacak ve cezalandırılacaktır.

Önce yasadışı toplantı ve gösteriye katıldığı için Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Yasası hükümlerini ihlal etmekten, ardından örgüt lehine slogan attığından Terörle Mücadele Yasası'nın örgüt propagandasını düzenleyen 7. maddesinden cezalandırılacaktır. Ve en sonunda aynı kişi örgüte üye olmamakla birlikte, örgütün istediği ve yapılması çağrısında bulunduğu iddia edilen gösteri eylemine katıldığı için ayrıca örgüt üyesi gibi en az 7,5 yıl hapis cezası ile de cezalandırılacaktır. Böylece sadece bir cenaze töreni veya herhangi bir etkinliğe katılan biri 20 yıla varan hapis cezasıyla yargılanabilecek.

Örgütün ideolojisi, siyaseti ve stratejisinden hiç haberdar olmayan bir yurttaş da gerçekte aynı konuda ihtiyaç duyarak kimi etkinliklere katılması durumunda, örgütün istediği bir konuda ve onun çağrısına uyarak bir davranışta bulunduğu ileri sürülerek örgüt üyesi gibi cezalandırılabilecektir.

Ceza Kanunu sözü edilen normunun Yargıtay CGK'nın içtihadı doğrultusunda bu şekilde uygulamasının sürdürülmesi durumunda, kısa bir süre sonra binlerce kişi tek bir davranış nedeniyle diğer suçların yanında örgüt üyeliği gibi ağır cezalarla cezalandırılacak, giderek toplumunun bir kesimi örgüt üyesi yapılarak, belki de cezaevlerinde yer kalmayacak. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün verilerine, Türkiye'deki cezaevlerinde son 39 yılın en kalabalık dönemi yaşanmaktadır.

Ayrıca TCK 220. maddenin 7. fıkrası "*Örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişi, örgüt üyesi olarak cezalandırılır*" diyor. TCK 314/3 fıkrası da, 220. maddeye atıf yaparak, "*Suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçuna ilişkin diğer hükümler, bu suç açısından aynen uygulanır*" diyor. 765 Sayılı Eski TCK'da 169 ve 314. Maddeleriyle düzenlenen "*Örgüte Yardım ve Yataklık Suçu*" Yeni TCK'da düzenlenmemiştir.

Örgüte hâkim olan hiyerarşik ilişki içinde olmamakla beraber, bilerek ve isteyerek örgüte yardım eden kişinin, örgüt üyesi kabul edilerek cezalandırılması öngörülmüştür. Bu nedenle, "örgüte yardım ve yataklık" adıyla ayrı bir suç tanımlaması yapılmamıştır. Bu kavram altında söz konusu edilen fiiller, nitelik bakımından örgüte üye olmak dolayısıyla sorumluluğu gerektirmektedir. (TCK 220/7)

Bu hüküm pratik yaşamda oldukça sıkıntılar yaratmakta ve adaletsiz bir hukuk uygulamasına neden olmaktadır.

Bir örgüt üyesinin evinde kaldığı bir akrabası veya arkadaşı, doğrudan örgüt üyesi gibi cezalandırılmaktadır. Bu hükmün değişmesi gerekmektedir.

3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu, hemen her maddesi ciddi hukuki sorunlar barındırmaktadır. Bu yasanın tümünden kaldırılması veya değiştirilmesi gerekmele birlikte önem arz eden ve acil değiştirilmesi gereken 7. Maddesi üzerinde değişiklik teklif edilmektedir. Yasanın 7. Maddesinin 2 ve 3. fıkrasında düzenlenen hükümler, 5237 Sayılı TCK'nın 220/8 maddesinde zaten düzenlenmiş olup, düşünce açıklamaları önünde ciddi bir engel teşkil etmektedir. Keza 7. maddenin 1. fıkrası silahlı örgüt suçunu düzenleyen TCK 314. Maddesine atıf yapmaktadır.

“Terör Örgütünün Propagandasının Yapılması” şeklinde düzenlen 2. ve 3. fıkra, uygulamada çok ciddi haksızlıklara neden olmaktadır. En basit bir demokratik eylem bile yasanın bu hükmü kapsamında değerlendirilmektedir.

Suç ve ceza arasında makul ve adil bir dengenin olması gerektiği ceza hukukunun bilinen ilkelerinin başında geliyor. Bu dengenin bozulmasına yol açacak düzenlemeler adil yargılama hakkını ihlal edeceği gibi, toplumun yargıya ve devlete olan güvenini de ortadan kaldıracaktır. Uygulamanın aynı zamanda Anayasa'nın ve taraf olduğumuz AİHS'in adil yargılama hakkını koruma altına alan hükümlerine aykırı olduğundan da kuşku bulunmuyor.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile örgüt üyelerinin doğrudan talimatlarıyla işlenen suçlardan dolayı kişinin fail olarak cezalandırılması düzenlenmektedir. Böylece “cezaların şahsiliği ilkesi” korunmuş olmaktadır. Madde ile örgüt üyesi olmadığı halde, örgüt adına suç işleyen bir kişinin, sadece işlediği suç bakımından cezalandırılmasını öngörmektedir. Bu kişi ayrıca örgüte üye olma suçundan cezalandırılmaz. Yine madde ile, örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişinin örgüt üyesi olarak cezalandırılması önlenmiştir. 8. fıkra yürürlükten kaldırılarak, düşünce ve ifade özgürlüğü suç olmaktan çıkarılmıştır. Böylelikle, son dönemlerde sıkça karşılaştığımız hukuksuzlukların ve haksızlıkların önlenmesi hedeflenmiştir.

MADDE 2- Madde ile Terörle Mücadele Kanunu’ndaki 7/2 fıkrasında yer alan, “Terör Örgütünün Propagandasının Yapılması” hakkındaki düzenlemenin yaratmış olduğu hukuksuzluğun ve sıkıntıların önlenmesini hedeflemektedir. Zira, TCK 220. Maddesi’nin 8. fıkrası bu konudaki suç ve cezayı düzenlemiştir. Ancak bu fıkra hükmü de, düşünce ve ifade özgürlüğü önünde ciddi bir engel teşkil etmektedir. Zaten, Terörle Mücadele Kanunu’nun 7. Maddesi’nin 1. fıkrası, TCK 314. Maddesine atıf yapmaktadır.

MADDE 3- Kanunun yürürlük tarihidir.

MADDE 4- Kanunun kimler tarafından yürütüleceğini belirtir.

TÜRK CEZA KANUNU VE TERÖRLE MÜCADELE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 220. Maddesinin 5, 6 ve 7. fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir, 8. fıkrası ise yasa metninden çıkarılmıştır. .

“MADDE 220. –

- 5) Örgüt yöneticileri, doğrudan verdikleri talimatlar neticesinde işlenen suçlardan dolayı ayrıca fail olarak cezalandırılır.
- 6) Örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen kişi, sadece işlediği suçtan dolayı cezalandırılır.
- 7) Örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişi, 1 yıldan 2 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- 8) Fıkra yasa metninden çıkarılmıştır.

MADDE 2- 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 7. Maddesinin 2. ve 3. fıkrası yasa metninden çıkarılmıştır.

MADDE 3- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Dr. İrfan NEZİROĞLU
Bakanlar ve Kararlar Müdürü